

Animaties bieden meer informatie dan statische prenten

De animaties en filmpjes in een digitaal kinderboek dragen, dankzij de beweging, bij aan het verhaalbegrip en de woordenschat.

20 september 2023

Ondersteuning animaties

Kinderen hebben er baat bij als verbale en visuele informatie in kinderboeken naast elkaar wordt gepresenteerd. Beeld kan helpen om het voorgelezen verhaal te begrijpen. Gedrukte boeken bieden steun in de vorm van statische prenten. Het effect van bewegende beelden en animaties in digitale boeken is nog positiever. Kinderen gaan dankzij het lezen van een geanimeerd prentenboek sterker vooruit in hun verhaalbegrip en woordenschat dan bij een statisch prentenboek ([Takacs, Swart & Bus, 2015](#); [Bus & Takacs, 2015](#)).

Zwakke lezers plukken in het bijzonder de vruchten van multimedia. Kinderen met een migratieachtergrond en een taalachterstand in het Nederlands komen tot een dieper begrip van het verhaal ([Verhallen, Bus & De Jong, 2004](#),). Ook boeken zij meer vooruitgang op hun woordenschat ([Verhallen & Bus, 2010](#)). Kleuters met het gen 'dopamine receptor D4', die zich minder diepgaand kunnen concentreren, gaan vooruit in hun taalvaardigheid. Zij kunnen dankzij de geanimeerde beelden sterker hun aandacht bij het verhaal houden ([Plak, 2016](#)).

Kleuters met een 'normale' taalontwikkeling leren eveneens meer nieuwe woorden ([Smeets, 2012](#)) en begrijpen het verhaal dieper ([Sari et al., 2019](#)). Ze hebben bovendien, ook na meerdere keren voorlezen, meer interesse voor animaties dan voor prenten ([Verhallen, Bus & De Jong, 2004](#)). De combinatie van de beide media blijkt ook effectief.

Kinderen die hetzelfde verhaal zowel krijgen aangeboden op papier, verrijkt met statische prenten, als digitaal, verrijkt met geanimeerde prenten, leren meer woorden dan kinderen die gebruikmaken van een van deze media. Zij begrijpen het verhaal niet diepgaander ([Neuman, Samudra & Wong, 2021](#)).

Multimedia hebben als meerwaarde dat ze, dankzij de beweging, een indruk geven van het tijdsverloop van het verhaal. Kinderen leren daardoor niet alleen de gebeurtenissen, maar ook de oorzaken en gevolgen daarvan te doorgronden ([Sari et al., 2019](#); [Verhallen, Bus & De Jong, 2004](#)). Bovendien biedt de camera de mogelijkheid om in te zoomen op details in het plaatje. Dat helpt kinderen om de betekenis van woord en beeld met elkaar te verbinden ([Bus, Takacs & Kegel, 2015](#)).

Het werkt averechts als de volwassene die het verhaal voorleest tevens in beeld is. Dat trekt de aandacht weg van de tekst alsmede van de verhaalwereld en de personages ([De Jong & Bus, 2013](#)).

Ondersteuning soundtrack

De geanimeerde prenten zijn in veel digitale kinderboeken voorzien van een soundtrack. Achtergrondmuziek onderstreept de emoties van de personages. Geluiden ('kloppen op de deur') drukken bepaalde woordbetekenissen uit. Dergelijke auditieve details hebben, in combinatie met het beeld, een positief effect op de woordenschat van kinderen met een normale taalontwikkeling en kinderen met een migratieachtergrond, die Nederlands leren als tweede taal. Kinderen op speciale scholen die kampen met ernstige taalstoornissen profiteren niet van een soundtrack. Zij hebben zoveel moeite met het volgen van de voorleesstem dat het geluid zorgt voor ruis en cognitieve overbelasting ([Smeets, 2012](#)).

Citeren? Stichting Lezen - Leesmonitor(2023). Animaties bieden meer informatie dan statische prenten. <https://www.lezen.nl/onderzoek/animaties-bieden-meer-informatie-dan-statische-prenten/>.